

VESTUL ROMÂNIEI

Ziar cotidian independent Românesc în Oradea-Mare.

REDACȚIA și ADMINISTRAȚIA :
Strada Francisc Deák No. 2.
Telefon 10-02.

Director-Fondator : ȘTEFAN MĂRCUȘ.

ABONAMENTE:

Pe un an 450 Lei
Pe trei luni 120 Lei
Pe una lună 45 Lei

UN SALUT FRĂTEȘC!

Pioneri ai condeiiului, deschideți porțile!
Deschideți porțile să între un nou
neam, venit din cel mai depărtat colțisor
al țării — atât de iubită. Desfaceți-vă
de mâini, strângeți o mână de frate care
stă în rândul acelor cari au știut de
mult ce este Datoria.
Ne-am plămădit din pieptul sănătos
al mamei tuturor, și am crescut în vârf
de munte brădeț înalt, ca să coborâm în
gri cu haiducul legendei strămoșilor.
Ne-am însoțit cu natura. Smulgem
grainul pentru un Suflet mare și
bun, să clădim o Casă Nouă.
Inzestrați-o voi cu toții.
Veniți fraților din patru unghiuri,
veniți-vă dorul, plângeți-vă durerea. Sus-
țineți Neamului este al nostru, îl vom în-
terose în inimă bogată, și vom crea odoare
pe la odăjdile în cari se va îmbrăca

o țară nouă, — a Noastră, — creiată din
Puterea elementară a forțelor de existență
a unui Neam!
In șirul doinei împletim sunetele du-
ioase și săltăm, în bucurie!
Ne bucurăm! Că și nouă ne-a fost
dată bogăția celui de Sus.
Ne bucurăm! Că și nouă ne-a fost
dat jubilaria visului Strămoșilor!
Ne bucurăm! Că avem Speranță, și
Credință în viață!
Ne bucurăm că pieptul care ne va
primi este liniștea unui popor!
Ne bucurăm! Saltă pădurea, la joc
s'adună junele Cosinzene, împletim hora,
veniți, dați-ne mâna, în horă să jucăm, un
viitor fericit, în iubire și înțelegere. Veniți!
Deschide-ți rândurile. Intră un Craiu
nou!

Ștefan Mărcuș.

PLECAREA OASPETILOR

Vremurile în cari trăim sunt, pentru cei mai
mulți, peste puterile noastre. Îți trebuie multă pu-
tere de înălțare, multă lepădare de măruntele și
multele griji de toate zilele, ca să vezi încotro a
pornit-o acest neam. Tuturora ni-se pare că totul
s'a făcut pentru noi și de aici goana nebună după
situații. Multora le-a ajutat norocul, multora în-
drăzneala și cu toții pândim momentul să punem
mâna pe un locșor mai cu vază. E caracteristica
vremurilor de tranziție, cari totdeauna au dat curaj
mediocrităților și ocazie guralivilor să-și strige pre-
tenția în public. Cred că România-Mare a fost
creată pentru ei, tot ce s'a făcut, pentru ei s'a
făcut. Ei sunt acei ce sub diferite firme, cu isme
în coadă, seamănă zizanii pe ogoarele recăpătate
cu atâta jertfă de cei ce nu mai sunt, de cei mari.
Încât, cine nu e deplin să străbată cu ochiul său
pătrunzător acest haos de minciuni ale celor mi-
titei și cu pretenții mari, acela este înclinat să plângă
peirea acestui neam, așteptându-se din zi în zi la
mai rău. Ochiul omului, care știe să se înalțe pentru
a vedea, va zări prin vălul acesta de pleavă con-
temporană geniul neamului românesc strălucind
nepăsător și sigur pe drumul pe care l-au îndrep-
tat cei mari. Noi cei mititei nu suntem decât pleava
firească după orice furtună, cu atât mai multă cu
cât furtuna a fost mai mare.

Dar pleava se spulberă, patimile celor
mici se vor astâmpăra, căci se face lumină. Nu
vor mai îndrăzni să ceară ceea ce nu li se cuvine,
nu vor mai cărti împotriva fratelui, nu vor mai
arunca sămânța urii. Valorile își va reîncepe iarăși
activitatea lor; cei buni se vor recunoaște, căci
întunerecul furtunii a dispărut.

Voi, cari din toate unghiurile moșiei noastre
v-ați adunat pe malurile Crișului, ați avut ocazia
să ne cunoașteți și să ne iubiți. Cu venirea voa-
stră la noi, ne-ați adus un val de limpezire, ne-ați
adus graiul dulce și fermecător, ne-ați adus iubirea
curată de frate, căci voi nu ați venit cu gânduri
mici pe voi vă mână dorul de tot ce-i românesc,
vă mână geniul neamului nostru. De aceea veni-
rea voastră la noi este scumpă și v-am pri-
mit cu tot ce sufletele noastre au mai curat și
mai românesc în ele.

Ați putut să ne cunoașteți casa și grădina,
portul și cântecul și dacă ne-ați cunoscut și din
păcatele noastre, ni le-ați ertat căci sunt păcatele
oamenilor. Acest colț al țării v-a făcut plăcută
surpriză de a vă arăta că silnicia trecutului a fost
neputincioasă față de puterile de viață ale Româ-
nului. Suntem mândri, că azi când ați venit în
țara Crișului, v-am putut arăta că tezaurul stră-
moșesc a stat neatins de rugina fierului dușman.

Tot ce vi se pare strein va dispărea la ra-
zele soarelui celui nou și comoara sfântă va stră-
luci ca și pe la voi. Tot ce ați văzut înstreinat și
putred, e coaja neputincioasă prinsă de aluatul
strein. Venirea voastră a fost bun prilej să ne cu-
noașteți mai de aproape, să ne încălzim unul de
altul, să ne mărim puterile și să grăbim limpe-
zirea vremurilor.

Bine ne dăm seama că congresul vostru,
sub vălul discuțiilor profesionale, a fost un clocot
de sentimente românești. Bine ne dăm seama, că
adunarea voastră a fost un simbol cu înțelesuri
mai adânci și mai sfinte nouă. Fie ca venirea
voastră la noi să fi fost într'un ceas bun.

George Bota
directorul școlii normale.

Dumineca Tomii

În viața constituțională de mai bine de
cincizeci de veac a Bisericii ortodoxe
din Ardeal Dumineca Tomii își are
înălțarea sa deosebită. În aceasta zi se
cinstesc an de an sinoadele eparhiale,
de parlamente ale Bisericii și neamului
ortodox din Ardeal, cărora între alte multe
de Statutul Organic le-a încredințat ca
la datorie: „îngrijirea pentru susținerea
săntății religioase și autonomiei Bisericii,
în interesul legilor“.

În vremurile de asuprire, când viața
nească respira liber numai în fumul
sămâie al bisericii, sinoadele eparhiale
să facut cu cinste datoria față de Bise-
rii și Neam.

Astăzi Biserica ortodoxă română este
Biserica dominantă în Statul Român. Li-
bertatea și autonomia ei — de care Statutul
Organic e atât de gelos — sunt garantate
de legea fundamentală a Țării românești
și conștiința religioasă alor treisprezece
eparhii de credincioși. Alte agende, alte
probleme vor forma de aici înainte preocu-
pările reprezentanților clerului și poporului
din sinoadele eparhiale.

Dacă în alte vremuri grija cea mare
a Bisericii a fost păstrarea sufletului ro-
mânesc, de aici înainte misiunea Bisericii
este îndrumarea acestui suflet pe calea
progresului prin cultură și civilizație
modernă.

Mai mult ca în oricare altă parte a
Țării Românești, aici în oropsitul nostru
Bihor trebuie — până nu e târziu — să
pornească în frunte cu Biserica toate for-
țele vii la munca grea dar nobilă a desro-
biri sufleteste, în care veacuri de urgie au
fîntuit poporul românesc de pe aceste me-
leaguri.

Mâne se va întruni sub președinția
P. S. Sale părintelui episcop Roman Cio-
rogariu în palatul rezidențial al patruilea sinod
al Eparhiei ort. a Orăzii-Mari.

Reprezentanții clerului și poporului vor
cunoaște, ce s'a muncit în cursul unui an
pe terenul vieții bisericesti școlare și eco-
nomice și vor putea să cumpănească mij-
loacelor și căile, cari duc la prosperarea
Bisericii și prin ea la luminarea și înainta-
rea poporului dreptcredincios.

În conștiința fiecăruia — preot ori
mirean — trebuie să fie viu și lucrător
sentimentul datoriei față de poporul, ai
cărui reprezentanți sunt și unii și alții.

Soldatul român a rupt lanțurile robiei
trupești, Biserica are misiunea să despice
de pe sufletul românesc cătușile robiei
sufletești.

În acest semn va învinge! Urăm celui
de al patruilea sinod eparhial al Orăzii Mari
spor la muncă spre binele și prosperarea
Bisericii și Neamului.

Dr. Șt. M.

SINODUL EPARHIAL

Măine, în Dumineca Tomii, se deschide sinodul anual al eparhiei ortodoxe-române de Oradea-Mare. De la reînființarea episcopiei în 1920, acesta este al patrulea sinod eparhial.

După constituția bisericii ort. române din anul 1920, depusă în Statutul Organic al fericitului nostru rege Carol I, și în Constituția bisericească din anul 1923, adoptată de către Andrei Șaguna, Sinodul eparhial este compus din episcopul eparhiei cu $\frac{1}{3}$ deputați clerici și $\frac{2}{3}$ deputați mireni, în total 60 deputați, de cele 20 cercuri electorale din eparhie. În componența Sinodului aparțin chestiile bisericești (de cele dogmatice și canonice), școlare și culturale ale eparhiei precum și alegerea episcopului în caz de vacanță.

Sinodul eparhial din acest an se va ține la Oradea-Mare, în clădirea episcopiei (str. Roman Ciorogariu Nr. 3), în capela episcopiei se va oficia un Te-Deum, la ora 10 de dimineață. Aceasta din cauza că P. S. Episcop Roman Ciorogariu, în urma operației a suferit de o boală la brațul drept este încă suferind.

Desbaterile sinodale vor dura probabil 2 zile. La ordinea zilei, ca chestiuni mai importante sunt: îngrijirea mai intensivă de educația și doclerului; deschiderea unei Academii teologice în Oradea-Mare; întreprinderea sesiunilor parohiale cu ocazia improprietărilor; măsuri de apărare contra sectarilor și conștientizarea; împărțirea fondurilor comune cu eparhia ort. română a Orăzii-Mari în arondamente.

Eparhia ort. română a Orăzii-Mari în arondamente azi se extinde asupra județelor Bihor, Satu-Mare și Maramureș. În județul Bihor are parohii 12, în Satu-Mare 10, în Maramureș 1 parohie, în total 22 parohii, cu un număr total de 250.000 credincioși.

În raport cu numărul parohiilor și al sufletelelor, se resimte foarte mult lipsa de preoți în această eparhie. Ca să-și aibă fiecare parohie preo-

tul său ar fi nevoie de încă vre-o 100 preoți. Deocamdată eparhia s'a îngrijit de o succesiune de preoțească trimitând clerici bursieri la seminarul din Arad, la facultățile teologice din Cernăuți și București precum și în Franța și Germania. Totuși numai înființarea unei Academii teologice, ne va putea da cu timpul numărul necesar de preoți.

În ce privește dotația preoțească Sinodul va cere guvernului să aibă în vedere situația extraordinară a Bihorului, și să acorde preoțime-grănicere „prime de încurajare” întocmai ca și corpului didactic, spre a desvolta un apostolat cultural și național și mai viu.

Chestia școlilor confesionale a ajuns la un punct mort. Statul a statificat pe învățătorii școlilor confesionale dar imobilele au rămas și pe mai departe proprietatea bisericii. Acțiunea pornită de curând de administrație pentru adunarea fondurilor necesare la construirea școlilor primare ce ne mai lipsesc, este primită de biserică cu toată simpatia și angajarea tuturor factorilor țării la marea operă culturală nu poate fi decât foarte salutară pentru Bihorul nostru.

Eparhia ort. a Orăzii-Mari are încă fonduri comune de împărțit cu eparhia Aradului, cu care formase până la 1920 o unitate. Acțiunea de împărțire, cum e natural, reclamă timp mai îndelungat și studieri amănunțite, de aceea ea va preocupa încă și Sinodul din acest an.

Deputații sinodali, care se recrutează din persoanele cele mai binemeritate din eparhie, suntem convinși că vor grăbi în număr complet să participe de la început la desbaterile Sinodului. Interesul viu arătat totdeauna față de chestiunile bisericești și felul cum desbaterilor din Sinodale eparhiale dau cea mai bună dovadă de puterea culturală și națională a organizației bisericești ort. române din Ardeal.

A. M.

Cooperativă de Grădinărie

Suntem pozitiv informați că Cooperativa de Grădinărie „Leguma” înființată în Oradea-Mare este îndrumată în mod foarte solid și se găsește în plină activitate. De curând Cooperativa a făcut o înțelegere cu Capitlul Romano-Catolic, care a intrat ca membru în Cooperativă, aducând ca aport tot inventarul, uneltele de grădinărie, geamurile pentru răsaduri și toate instalațiile, a căror valoare se ridică la suma apoximativă de 500.000 lei. Societatea dispune până astăzi de un număr de 97 membri activi, care au subscris un capital de 122.000 lei, din care până în prezent s'a și depus primul varsământ în valoare totală de 80.000 lei. Direcția cooperativei intenționează ca să ceară și al doilea și ultim varsământ. Afara de aceasta, în scopul de a amortiza cel puțin jumătate din costul instalațiilor și aportului adus de Capitlul Romano-Catolic, Direcțiunea intenționează ca să roage pe toți membri înscriși, ca fiecare să ridice capitalul social până la maximum admis de Statutele Cooperativei, care este de 5000 (cinci mii) lei de fiecare acționar.

Asemenea direcțiunea va face un apel către public, ca acei care doresc a se înscrie ca membri, să se adreseze D-I Colonel Negulescu An. președintele Cooperativei, depunând odată cu înscrierea, întreg capitalul subscris în plus 10% ca taxă de fondare.

Până în prezent, Cooperativa a și plantat zarzavaturi pe circa 20 Jugare cadastrale, și mai dispune de răsaduri numeroase cu care va planta și restul de 10—15 Jugare cadastrale.

Cheltuielile făcute cu munca și semintele până în prezent, se ridică la circa 112.000 Lei.

Din primele produse vândute până astăzi (ridichii de lună și salată verde), cultivate sub geamuri, s'a realizat un venit de circa 15.000 lei.

Pentru desfacerea produselor grădinei (zarzavaturilor), direcția a făcut cerere către Primărie spre a i-se închiria un loc potrivit în piața Unirii unde va instala un chiosc, de la care acționarii și restul publicului să poată cumpăra zarzavaturile. În acest scop s'au și angajat 2 vânzătoare.

Membrilor societății, Cooperativa le va procura carnet de bonuri cu un preț redus cu 10—15% ca la cel l'alt public. Aceste carnet de bonuri au fost date la tipărit.

După modul harnic și preceput cum este condusă această societate, prevedem că va da rezultate foarte frumoase acționarilor, care pe lângă un procent frumos la capitalurile subscrise vor mai beneficia și de prime de consumație, în plus vor avea asigurate zarzavaturi cu preț redus, ceea ce constituie o ușurare a traiului.

Sfătuim pe toți a se grăbi ca să se înscrie de membri în această Cooperativă, dând prin această o probă de unire civică, și o trecere de la vorbe, la fapte.

Urăm noroc și reușită deplină, primei încercări serioase, făcută până azi la noi în Bihor, în sensul Cooperativei productive.

Convocare.

Comitetul Central al Asociației pentru literatură și cultura poporului român „Astra” m'a încredințat cu reorganizarea despărțământului Oradea-Mare.

În scopul reorganizării am onoare a convoca: **Adunarea generală constituantă a despărțământului Oradea-Mare** pe 15 Aprilie 1923 oarele 17 (5 p. m.) în sala Primăriei din Oradea-Mare.

Despărțământul Cuprinde: Oradea-Mare, Plasa Centrală, Plasa Cefa, Sălard, Plasa Aleșd, Plasa Sechehid și Plasa Valea Mihaiului.

Invit pe toți membrii actuali ai despărțământului Oradea-Mare al „Astrei”, precum și pe toți cari doresc promovarea culturii naționale în Bihor să se prezinte în număr cât de mare sa putem începe era muncii culturale.

Comitetul „Astra” avizează că în Societate se pot înscrie și Doamne.

Programul Adunării:

1. Deschiderea Adunării.
2. Înscrierea membrilor.
3. Constituirea Despărțământului alegerea comitetului dirigent.
4. Eventuale Propuneri.

Oradea-Mare, la 5 Aprilie 1923.

(ss) **Dr Aurel Lazar**

reprezentantul comitetului central al „Astrei.”

INFORMAȚIUNI

Ziarul nostru pentru a putea informa pe cititorii săi cât mai bine și mai urgent, caută în tot timpul corespondenți. A se adresa de urgență la redacția ziarului „Vestul României” Tipografia Românească Oradea-Mare, chiar de acum, preferînd corespondenți prin telefon.

Toți depozitarii de ziare cari doresc să se adreseze direct Administrației ziarului la Oradea-Mare, Str. Fr. Deák No. 2.

Concert liturgic. Duminecă la ora 10 se va ofiția la catedrala greco-catolică un concert liturgic cântînd corul liturgic Muzicescu acompanyat de orchestră sub conducerea profesorului Vomácska.

Pentru o apropiere româno-maghiară. Este cunoscut că în ultimul timp oficialitățile maghiare au sondat terenul politic la Praga și în grad. Cum între țările Micii Antante România are un rol important, oficialitățile maghiare au arătat pe Ministrul plenipotențiar Zichy Rubido să înceapă cu Guvernul Român tratative în sensul de a se căuta mijloacele pentru o apropiere prietenească politică-economică. D-I Ministrul Duca a și luat contact cu reprezentanții Ungariei. Despre mersul tratativelor până în prezent nu s'a aflat nimic.

Congresul partidului maghiar. Delegația cultivă a partidului maghiar v-a organiza un congres general în zilele sărbătorilor Rusaliilor. Se spune că întrucât protestul congresului nu avea nici un răsunet delegația executivă se adresa direct Ligii Naționalelor pentru apărarea drepturilor minorităților.

Conferință româno-maghiară. Astăzi are loc în Gara de Oradea-Mare, o conferință între delegația română și delegația maghiară, spre a stabili noi condițiuni și raporturi în traficul trenurilor și vagoanelor între cele 2 state.

Aviz. Prefectura poliției orașului Oradea-Mare avizează pe cei interesați că revizia de măvară a birjelor, cailor și harnașamentului se va ține la 25—26 Aprilie 1923 în târgul de cai la 9 a. m., iar cea suplimentară la 25—26 Maiu 1923 în același loc și același timp.

Sport. Măine, Duminecă 15 Aprilie va avea loc pe terenul Sportiv din localitate întâlnirea echipelor de football „Törekvés” și „NAC” din Oradea-Mare pentru șampionatul regional. Se prevede o luptă îndârjită la ambele echipe, fiind două dintre cele mai tari cluburi din Ardeal.

Dela oficiul de închiriere Oradea-Mare.

Oficiul de închiriere în baza legii pentru înființarea oficiilor de închiriere publică de liber următoarele locuințe. La 16 Aprilie 1923 ora 3 p. m.:

1. Str. General Berthelot No. 6, 3 cameră și accesorii;
2. Str. Avram Iancu No. 15, 1 cameră și accesorii;
3. Str. Daru No. 3, 2 cameră și accesorii;
4. Str. Hármas No. 1, 4 cameră și accesorii.

La 17 Aprilie 1923 ora 3 p. m.:

1. Str. Sft. Ladislau No. 67, 2 cameră și accesorii;
2. Str. Oituz No. 4, 3 camere și accesorii;
3. Str. Calvin No. 22, 1 cameră mobilată.

La 18 Aprilie 1923 ora 3 p. m.:

1. Str. Regele Ferdinand No. 19, 2 cameră;
2. Str. Sft. Ana No. 35, 1 cameră și bucătărie.

La 20 Aprilie 1923 ora 3 p. m.:

1. Piața Mihai Viteazul No. 11, 2 cameră mobilată;
2. Str. Paris No. 14, 1 cameră și bucătărie;
3. Str. Erzsébet No. 3, 1 cameră;
4. Str. General Holban No. 22, 1 cameră și bucătărie;
5. Calea Victoriei No. 17, 1 cameră și bucătărie;
6. Str. Prințul Carol No. 10, 3 cameră și accesorii;
7. Str. Sft. Ladislau No. 22, 2 cameră și accesorii.

Toți acei cari doresc a închiria locuințele de mai sus, sunt rugați a și înainta cererile la acest oficiu, împreună cu actele certificate, prin care să dovedească că nu au locuință sau sunt evcuatți.

Doleanțele chiriașilor. O delegație de chiriași în frunte cu D-I Senator Dumitru Kiss s'au adresat D-I Ministrul Florescu, înaintându-i un memoriu privitor la doleanțele ce le au față de noua lege a chiriilor D-I Ministrul cetind memoriul a admis în principiu toate cererile chiriașilor comunicându-le, că unele părți din această lege se va mai modifica când va trimite regulamentul pentru executarea ei.

Facilitarea trenurilor către Polonia.

Delegația cehoslovacă a cerut ca să se faciliteze mersul trenurilor care duc prin Sighetul Marmației spre Polonia

CRONICA ECONOMICA

Cursul devizelor la Oradea-Mare

12 Aprilie 1923

Coroana maghiară	26
Marca	102
Coroana austriacă	327
Coroana Cehă	641
Francul francez	1420
Francul elvețian	39
Dollarul	212
Lira	1050
Fontul șterling	—

Bursa din Zürich

BERLIN — — — — —	261
NEW-YORK — — — — —	549 ^{1/2}
LONDRA — — — — —	—
PARIS — — — — —	3675
MILANO — — — — —	2740
PRAGA — — — — —	1638
BUDAPESTA — — — — —	12
VIENA — — — — —	—

DIVERSE ȘTIRI ECONOMICE

Din Țară

Producția petrolului în anul 1921, în România, se ridică, cum publică „Revista Științifică — V. Adamachi”, care apare în Iași, și „Analele Minelor” No. 8, la 1,160.977 tone. Existau în 1921, un număr de 645 sonde productive și 284 puțuri.

Din această cantitate, peste 75% adică 874.717 tone a fost scos din exploatațile aflate în județul Prahova; 14% din jud. Dâmbovița; 7% din jud. Buzău și numai 3% din jud. Bacău (Moldova).

Localitățile cele mai productive au fost:

1. Morenii schela Ochiuri, (jud. Dâmbovița) cu 74% din producția totală; apoi
2. Băicoiu, Buștenari, Țința, (jud. Prahova).
3. Arbănași (jud. Buzău).
4. Gura Ocnitei, din care s'au scos peste 5000 tone.
5. Din jud. Bacău, localitățile cele mai productive sunt Zemeș și Stănești.

Un fițeu neobișnuit, a eșit la iveală în regiunea băilor Govora (jud. Râmnicu-Vâlcea), cu ocazia unui sondaj făcut pentru a procura apă iodată necesară băilor.

Acest fițeu după analiza făcută de d-l Balfiff, este lipsit de benzină, dar dă un petrol lampant excelent; o motorină minunată, iar reziduurile (rămășițele) dacă sunt rafinate, dau un ulei de uns foarte bun.

„Subsolul ne rezervă multe surprize și nimic nu ar trebui neglijat, pentru ca să-i aflăm secretele cât mai repede” scrie analele minelor din 1921.

Venitul Căilor Ferate Române, pe anul 1922—23 a fost dela 1 Aprilie 1922 și până la 1 Martie 1923 (adică 11 luni); de 1.838,278.069 lei, față de 1.252,164.447 avute în anul 1921—22 în aceeași perioadă de timp. Deci un spor de 586.113,622 lei. Veniturile lunare au crescut dela 110.000,000 avute în mediu în 1921—22, la 150.000,000 lunar în mediu pe anul expirat.

Din Lume

Suprafețele și populația țărilor din Europa

Suprafața		Locuitori
1. 4,200.000 km. p.	Rusia	72,500.000
2. 471.260	„ Germania	59,600.000
3. 314.430	„ Anglia	46,600.000
4. 551.000	„ Franța	38,800.000
5. 311.000	„ Italia	37,650.000
6. 370.000	„ Polonia	30,000.000
7. 480.000	„ Ucraina	29,000.000
8. 505.200	„ Spania	20,950.000
9. 297.000	„ România	15,500.000
10. 140.000	„ Cehoslovacia	14,500.000
11. 255.000	„ Iugoslavia	11,850.000

12. 30.440	„ Belgia	7,650.000
13. 88.000	„ Ungaria	7,500.000
14. 34.200	„ Olanda	6,950.000
15. 92.000	„ Portugalia	6,450.000
16. 48.000	„ Austria	6,450.000
17. 157.000	„ Grecia	6,100.000
18. 448.300	„ Suedia	5,850.000
19. 107.500	„ Bulgaria	4,500.000
20. 41.300	„ Elveția	3,887.000
21. 390.000	„ Finlanda	3,500.000
22. 149.100	„ Danemarca	3,380.000
23. 55.000	„ Lituania	3,100.000
24. 323.840	„ Norvegia	2,720.000
25. 1.800	„ Turcia	1,050.000
26. 43.000	„ Estonia	1,000.000
27. 23.000	„ Albania	700.000
28. 1.900	„ Danzig	325.000
29. 2.586	„ Luxemburg	270.000
30. 50	„ Fiume	60.000
31. 453	„ Andora	55.000
32. 15	„ Monaco	25.000

După cum se vede, România este a 9-a putere din Europa ca populație — și a 13-a ca întindere.
(Din Hickmann's Atlas.)

Industrie

O privire

Oradea-Mare în urma delimitării frontierei cu Ungaria a devenit o insulă pentru industria, care a caracterizat-o. Pierzând o mare parte din teritoriul unde își avea cele mai însemnate piețe desfacerea produselor sale industriale, iar în Ardeal și vechiul Regat neputând gravita din cauza concurenței industriei de acolo, la un timp dat se vedea o decădere generală a industriei din Oradea-Mare. Morile cele mai mari, cari în timpuri normale produceau pentru comerțul mondial, desfăcându-și produsele sale în cele mai de seamă țări din apus, au ajuns într-o stare foarte critică fiind amenințate chiar de a-și sista definitiv funcționarea. Aceste împrejurări au determinat direcțiunea celei mai mari mori (capacitate de producție zilnică 20 vagoane) din Oradea-Mare ca să-și mute instalațiunile și mașinariile la București, unde ajungând mai ușor la materiile prime necesare a putut din nou să prospereze. Astăzi în tot cazul situația acestora s'a ameliorat mult, parte din motivul, că transporturile fiind mai regulate cu ușurință își pot aduce din vechiul Regat cerealele necesare și parte din motivul că li s'a aprobat exportul făinei albe ce în țară nu se putea plasa.

La fel suntem și cu fabricile de spirt, care sunt nevoite a reduce mult din producția lor normală, fiind întreg deuseul micșorat, iar fabricile de eter, care utilizează ca materie primă spirt sunt completamente fără deuseu.

Dintre toate categoriile de industrie existente în Oradea-Mare, metalurgica și lemnul a știut mai bine să se acomodeze și să lupte cu greutățile create de război și astăzi putem zice, că sunt în deplina lor dezvoltare. Metalurgica îndeosebi în interiorul țării și-a găsit piața de desfacere și în urma comenzilor făcute de către Stat prin repararea de locomotive și vagoane, iar industria lemnului gravitează spre Ungaria unde se depozitează mari cantități a produselor noastre de cherestea.

Alte categorii de industrie, care au determinat pe oamenii mai agili să se ocupe, este industria chimică pielăria. S'au înființat o mulțime de noi fabrici în Oradea-Mare, care cu produsele lor chimice, ghete și piele au găsit aici un loc foarte potrivit pentru dezvoltarea lor, în primul rând din cauză că produc articole ce sunt de prima necesitate, ca Fabrica de cerneală Frații Müller, Fabrica de medicamente, Fabrica de vată 2 fabrici de lână-nări, etc.

Pe lângă toate acestea noi înființări, luând în considerare bogățiile Județului, s'ar putea crea o multime de diferite alte industrii, care s'ar ocupa cu prelucrarea diferitelor minereuri ale subsolului acestei regiuni.

Și ce rațional s'ar putea exploata aceste bogății Doar rar sunt regiunile, care sunt atât de bogate în puteri naturale (căderi de apă.)

Este posibil, că întrucât se va consolida viața economică se va ajunge la îndeplinirea cerințelor industriale ale acestui ținut important.

Ing. Jon Cherciu
Inspector Industriat.

Groaznică crimă din Tileagd

Azi noapte răufăcători au intrat în preotului rom. cath. din Tileagd Hugo Asasinii l'au gătit pe preot în coridor. S'au de ajutor l-a auzit econoama care dormea în camera învecinată, în groază dânsă nu tezat să iasă din cameră până de dimineață.

I s'a furat totul. Locuința a fost aflată chisă, spartă. Știrea a stârnit o agitație neintellectualii sunt îngroziți de acest fapt.

Jardarmeria stă neputincioasă în fața fapt. Încă de dimineață s'a ținut o întrunire a intelectualilor locali de a preveni alte sinări. S'a asigurat după informațiile primite un premiu de 15.000 lei pentru descoperirea asasinilor. S'a luat imediat legătura cu Serv. Spec. din Oradea-Mare, și s'a cerut pentru cercetarea genului Borodi, dela Prefectura Poliției Oradea-Mare.

Au eșit imediat autoritățile în fruntea prefect al județului I. Peter cu procurorul Șeful Siguranței la fața locului să ancheteze. Trebuie să se facă o anchetă cât mai curând. Tileagdul este o comună urbană, în linia pală spre Cluj.

Nesiguranța personală nu poate ajunge la un nivel ales unde trăim noi, la posibilitatea de acțiune minale în acest sens.

ULTIMA ORA

Paris. — Bonar Law din cauza demisionat. Urmașul lui la presiunea Consiliului se spune că va fi lordul Curzon (Rador.)

Paris, 12 Apr. — Mișcarea de separare din ținutul Raina ia un caracter tot mai pronunțat. Mișcările sunt Dorten și Smeets, cari sprijin francezi și belgieni vor să formeze un ținut autonom.

În 23 Aprilie se va redeschide Conferința de pace dela Lausanne. S'au făcut toate aranjamentele în acest scop.

În numărul de ieri al ziarului nostru anunțat că este vorba de căderea guvernului german. Informația noastră astăzi o întărește o telegramă din Berlin unde se vede numele viitorului Președinte de Consiliu, Dr. Brüning sau a lui Løwe din partidul social democrat.

Londra. — Camera Comunelor este arena unor scandaluri neobișnuite. În ședința ținută pentru desbaterile bugetului marinei și a durat peste 24 ore, deputații au adormit la băncile lor.

Praga. — Beran marele politician din Cehoslovacia, care a fost deținut fiind cu crima trădării de patrie s'a otrăvit cu venin în carceră. (Rador.)

Londra. — „Times” scrie că Anglia, în vocat misiunea engleză din Moscova, pe marea că guvernul sovietic a refuzat cererea de a se înainta pentru capii bisericii rusești. (Rador.)

Paris. — „Matin” informează în chestia reparațiilor, că guvernul francez este apăsător admitte oarecare concesiuni la suma de 15 miliarde, dar numai în caz dacă guvernul german garantează plata într'un timp mai scurt. (Rador.)

București. — Mai mulți gazetari englezi sosiți în Capitală să controleze știrile referitoare la revoluția din România.

București. — Delegații studenților s'au prezentat d-lui ministru Angheliescu, care le-a comunicat că guvernul nu admite la universități festive politice și le-a pus în vedere, în cazul că la redeschiderea Universității vor avea loc noi mișcări, studențimea se va afla în față cu forța armată. Se crede că dimineața se va redeschide Universitatea fără un incident. (Rador.)

București. — La cercetările domniei făcute la comunistii din București s'a stabilit numiții în contact cu comunistii din Sofia și sprijin material primesc din America. (Rador.)

București. — Ministerul a admis ca să se ia măsuri pe acțiuni să-și înainteze declarația de război numai după terminarea bilanțului.

București. — Ministerul a hotărât ridicarea prețului cutiilor de chibrituri la suma de 7 lei și a redus prețul țigaretelor „Cavalla” dela 4 lei pro 10 bucăți. (Rador.)